

'HET SCHEEP(S)JOURNAAL'

Officieel orgaan van de werkgroep genealogie van de
Familiestichting Scheepbouwer.

Zr. Ms. "Koningin Emma",
vlaggenschip van de Koninklijke Marine 1880, geschilderd
door François Carlebur.
(zie pagina 12 e.v.)

Jaargang 10 - nummer 4

december 2008

IN DIT NUMMER:

1.	Van de redactie	pagina	3
2.	Op bezoek bij museumboerderij Ot en Sien	pagina	4
3.	De oudste, de jongste en geboorten	pagina	6
4.	Verjaardagen en jubilea	pagina	7
5.	In Memoriam	pagina	8
6.	Familie(s) verhalen	pagina	8
7.	De illustere nakomelingen van Judick Scheepbouwer	pagina	12
8.	Uit de pers	pagina	16
9.	Reacties van lezers	pagina	17
10.	Financiën	pagina	17
11.	Tenslotte	pagina	18

1. Van de redactie.

Op het moment dat ik dit schrijf, is net de herfstvakantie aangebroken en het weer heeft zich daar, met rustig herfstweer, uitstekend bij aangepast.

Verder is het in overdrachtelijke zin nogal 'stormachtig en ijs(lands)koud': inderdaad, de kredietcrisis en alles wat daarmee samenhangt. De miljarden vliegen je om de oren. Ik hoop van harte dat de gevolgen voor onze lezers, maar ook voor alle anderen, beperkt mogen blijven.

Dat we er niettemin ook de komende maanden en mogelijk jaren als land nog gevolgen van zullen ondervinden, is ook duidelijk.

Tussen al die krantenpublicaties, vaak alarmerend, las ik er één die ik u niet wil onthouden. Het ging over de verhouding tussen een miljoen en een miljard. Begrippen die voortdurend worden gebruikt, maar weten we ook bij benadering wat het verschil is? Dat werd als volgt geïllustreerd:

"stel je hebt een miljoen. Als je elke minuut € 60,- uitgeeft, 24 uur per dag en 7 dagen in de week, dan duurt het ongeveer **11 dagen** voor dat je geld op is.

Doe je hetzelfde met een miljard, dan duurt dat **32 jaar!**"

Toch iets om even bij stil te staan als u hoort of leest, dat er weer ergens een miljardeninjectie is gegeven.

Terug naar de genealogie. Voor u ligt het 4^e nummer van dit jaar. Wij hopen op deze voet ook in het volgende jaar weer door te kunnen gaan.

Dan moeten we echter wel een voldoende bestand aan donateurs behouden, anders ontvalt ons de financiële basis. En het gaat wat dat betreft niet echt goed. Ook dit jaar hebben we weer een aantal donateurs verloren en de aanwas vindt maar mondjesmaat plaats.

Vandaar dat ik op deze plaats nogmaals een oproep wil doen aan al onze donateurs om in de (brede) familiekring propaganda voor onze stichting te maken en zo mogelijk (een) nieuwe donateur(s) te werven.

Als iedere donateur één nieuwe donateur aanbrengt, zijn we voorlopig weer uit de zorgen. En met minimaal 500 thans levende Scheepbouwers moet dat toch kunnen lukken?

De foto op het voorblad is - zoals aangegeven - van een schilderij van F. Carlebur, van het vlaggenschip van de Koninklijke Marine. Het werd in 1880 geschilderd in opdracht van de gezagvoerder, Schout-bij-nacht Huibert Quispel.

Hij was de enige zoon van Judick Scheepbouwer en Matthijs Quispel, kunstschilder te Dordrecht. Judick werd als twaalfjarige geschilderd door deze Matthijs, die later haar echtgenoot zou worden. Door dit schilderij van Judick werd ik in de loop van augustus attent gemaakt op dit familielid en in het bijzonder op haar illustere nakomelingen. Dat leidde tot een artikel, dat u vindt op pagina 12 e.v.

Nou hoor ik u denken, een artikel over de familie Quispel, wat moet dat nou in ons journaal.

Dan moet u echter wel bedenken, dat de bloedverwantschap van nakomelingen in de vrouwelijke lijn dezelfde is als van nakomelingen in de mannelijke lijn. Vandaar dat ik u dit verhaal niet wilde onthouden.

Met dit vierde nummer sluiten wij de 10^e jaargang af.

De redactie en het stichtingsbestuur wensen u en de uwen veel plezier voor de komende feestdagen en veel geluk en gezondheid voor het nieuwe jaar.

De redactie.

2. Op bezoek bij de Museumboerderij Ot en Sien.

Onze penningmeester Tineke, haar echtgenoot Jan Otto en vrienden waren enige tijd geleden in het Hoge Noorden en grepen die gelegenheid aan om de Museumboerderij van Jacques en Thecla Scheepbouwer in Surhuisterveen te bezoeken.

Hieronder hun verslag:

Om 08.00 uur reden wij weg uit Markenbinnen. Via Vledder, waar wij vrienden ophaalden die bekend zijn met de wegen in de buurt, zijn wij naar museumboerderij "Ot en Sien" gereden in Surhuisterveen.

Daags ervoor had ik voor de zekerheid toch maar even een email gestuurd en onze komst aangekondigd. Wij werden warm ontvangen en rondgeleid door "Sien", de vrouw des huizes of te wel Thecla Scheepbouwer-Coopmans.

Ot, (heer des huizes of Jacques Scheepbouwer) zat helaas meestentijds op het dak om lekkages te verhelpen want het regende hard en voortdurend. Voor ons was het een uitgelezen dag om het museum te bezoeken, voor Jacques was het een minder prettige dag.

Onze hedendaagse kinderwagens zien er toch iets anders uit....

Jarenlang brachten Jacques en Thecla veel tijd door op rommelmarkten, waar ze op zoek gingen naar oude spulletjes om hun huis mee te vullen. Beiden hebben altijd veel interesse gehad in de geschiedenis van Nederland en vooral de periode van zo'n 100 jaar geleden. Na enige tijd was hun collectie van oude spullen zo groot geworden dat het niet meer in hun huis paste.

Ze vonden in Surhuisterveen een prachtige woning. De oude, grote schuur die aan de woning vast zit, bleek perfect te zijn om al het oude spul uit te stallen. Ze hebben de schuur verdeeld in verschillende stijlkamers, zodat het een leuk geheel is geworden.

Zo droogde men destijds de was.

Het leven van een doorsnee gezin uit de jaren 1900-1920 staat centraal in het museum. Zo is er een huiskamer uit die tijd te zien, een kinderkamer, een dokterspraktijk, een slaapkamer met bedstede, een keuken, een klaslokaaltje en een kruidenierswinkeltje.

In het kruidenierswinkeltje staan authentieke producten uitgesteld. Maar het functioneert ook als echt museumwinkeltje.

Het kruidenierswinkeltje met kaas en grutterswaren

Er zijn verschillende ouderwetse lekkernijen te koop, echte ulevellen, lauriedrop, de welbekende Wilhelmina pepermint. Ook oude blikjes, kaarten, en andere leuke hebbedingetjes. In de ouderwetse keuken kunt u terecht voor een lekker bakje koffie of thee met appelgebak.

De afgelopen 100 jaar zou je de eeuw van de uitvindingen kunnen noemen. Denk aan de televisie, de radio, de telefoon, het fototoestel, het scheerapparaat, de naaimachine. Het is allemaal

te zien in het museum, dat maar liefst 400 vierkante meter groot is.

Met mooi weer is het ook leuk toeven in de tuin. Het is zeer de moeite waard om een bezoek te brengen.

Jack en Thecla Scheepbouwer zitten aan de Jan Binnenslaan 84, 9231 CC Surhuisterveen Tel: 0512 340 995

Email: scheepbouwer1@kpnplanet.nl

Onder www.museumotensien.nl kunt u meer info vinden. Thecla zit ook regelmatig op Hyves; dit voor de liefhebbers.

Wij hebben een superleuke dag gehad en vinden het een echte aanrader.

Jan en Tineke Scheepbouwer.

Ot (Jacques) en Jan Otto Scheepbouwer.

(Foto's: Tineke Scheepbouwer-van Velthuyzen)

3. De oudste, de jongste en geboorten.

De oudste

Sinds eind december 2004 is er geen wijziging opgetreden in de ranglijst van de oudste Scheepbouwer. Voor zover mijn gegevens reiken, is dat nog steeds **Elisabeth Scheepbouwer** uit **Grijpskerk**.

Zij werd op **26 april 1908** geboren in Utrecht, maar is nu dus al jaren Groningse.

Zij is inmiddels dit jaar **100 jaar** geworden. en daarmee, voor zover ik kan nagaan, opgeklimmen tot de oudste levende Scheepbouwer ooit.

Wel kwam ik onlangs een overlijdens-advertentie tegen, waarin werd gemeld, dat

op 3 augustus 1990 was overleden:

**Catharina Johanna
Scheepbouwer-Termond.**

Zij was de weduwe van Marinus Scheepbouwer, bij onze Dordtse leden ongetwijfeld bekend.

Tante Toos, zoals zij werd genoemd, werd geboren op 15 februari 1890 en was dus **100 jaar, 5 maanden en 19 dagen** toen zij overleed.

Ook aangetrouwde Scheepbouwers kunnen dus een respectabele leeftijd bereiken.

De jongste

Met de geboorte op 19 juni 2005 van Thije Scheepbouwer. is de plaats van jongste Scheepbouwer destijds door hem overgenomen.

Regelmatig plaatste ik sindsdien op deze plek een oproep voor meldingen van later plaats gehad hebbende geboorten. Tevergeefs. Thijs bleef tot voor kort de jongste, met zijn 3 jaar.

Maar ziet: opeens gebeurt het toch, Thije wordt ingehaald.

Eerst door:

MIKA JANNICK
roepnaam MIKA

geboren op 9 mei 2008, zoon van
Elroy Scheepbouwer en Simone Spaans

Mika woog bij zijn geboorte 4620 gram en was 54 cm. lang.

De status van jongste Scheepbouwer heeft Mika echter maar kort mogen bezitten, want hij wordt vervolgens al snel ingehaald door de broer van Thije, t.w.:

JELTE

geboren op 29 juli 2008, zoon van
Richard Scheepbouwer en Carola van
Maarel.

Jelte woog bij zijn geboorte 3880 gram.

Wij wensen de ouders van Mika en Jelte van harte geluk met hun komst. Dit geldt uiteraard ook voor alle betrokken familieleden.

4. Verjaardagen/jubilea.

M	D	W	D	V
30	31	1	2	3
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	1

Verjaardagen:

Onderstaand volgen de jarigen en de huwelijksjubilarissen uit de maanden januari t/m maart 2009.

januari

05	Jacob H. van Velthuyzen	75 jaar
06	Denny Rob	25 jaar
07	Regiena Catharina	75 jaar
13	Alida C. Schultz	80 jaar
14	Pieter Loeve	70 jaar
20	Cassandra Marie	25 jaar
21	Johannes Wesdorp	45 jaar
23	Florance Hoelen	70 jaar
26	Iwan Karel Hoelen	80 jaar
28	Danique E.T. Dielen	05 jaar
29	Helen L.J. Wicherlink	60 jaar
30	Leonardus L.P.N. Huijsmans	45 jaar

februari

01	Arie	80 jaar
03	Roelof J. Zuidema	75 jaar
04	Saskia van Zutphen	50 jaar
04	Elisabeth Bode	55 jaar
05	Frederik W.J. Reimers	35 jaar
	Hanna Herma	65 jaar
07	Hendrik Zandijk	80 jaar

10	Robbert	40 jaar
11	Franktina A. Zijstra	50 jaar
14	Marisya M. Stam	20 jaar
17	Jenny Diana (Jenneke)	40 jaar
18	Marcel	40 jaar
22	Peter Heising	30 jaar
	Ronald	45 jaar
	Johanna Suzanna	70 jaar
24	Martina van Wijngaarden	70 jaar
25	Ricardo Maas	40 jaar
27	Maurice Leendert	35 jaar

maart

03	Herbert J. Stronk	40 jaar
10	Richard	35 jaar
13	Viviane Gracia	20 jaar
14	Anne Marije de Boer	25 jaar
15	Kasey Roy Ledingham	30 jaar
16	Hans Luiten	60 jaar
18	Aleida	40 jaar
27	Barry H. J.	35 jaar
28	Ronald Marks	45 jaar
	Elly Vink	60 jaar
31	Johannes M. Tieland	70 jaar
	Gretha Hoepelman	85 jaar

Huwelijksjubilea:

januari

28

Nico Fillekes
en
Willy Scheepbouwer

45 jaar gehuwd

februari

23

D. Herwig
en
Adriana Johanna
Scheepbouwer

60 jaar gehuwd

maart

Geen jubilea

Alle echtparen namens de gehele Scheepbouwer-clan van harte proficiat met dit heuglijke feit.

Nota bene:

Voor de goede orde merk ik nog maar eens op, dat ik niet kan instaan voor de volledigheid en/of de juistheid van de hierboven vermelde feiten, omdat mijn databank niet volledig up-to-date is. Als ik daardoor ongewild personen in de bovenstaande lijsten heb opgevoerd, die niet meer in leven zijn of huwelijken heb vermeld, die niet langer bestaan, dan betreur ik dat.

Graag ontvang ik daarover dan een reactie (met vermelding van de juiste gegevens), zodat de fout kan worden hersteld.

Zijn er personen niet opgenomen, die er wel in hadden behoren te staan, dan verneem ik dat ook graag.

Naar aanleiding van deze oproep kreeg ik in het verleden af en toe inderdaad enkele correcties. Waarvoor dank!

5. In Memoriam.

Mij hebben in de afgelopen periode geen berichten van overlijden van familieleden bereikt. Wat overigens niet wil zeggen, dat er dus niemand is overleden!

Indien u kennis heeft van het verscheiden van (een) familielid(leden) geef mij dan daarvan alsnog een berichtje.

Kort nadat ik deze tekst opnam, kreeg via een nieuwe donateur, Sonja van Gessel-Scheepbouwer het bericht, dat haar broer Ton (Joannes Antonius Jacobus) op 10 januari 2008 is overleden.

Wij wensen haar en de verdere familie heel veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

6. Familie(s) verhalen.

Onlangs stuitte ik op het navolgende verhaal van Rob de Slegte, die dat had ingestuurd in het kader van mijn permanente verzoek om kopij.

Omdat ik het angstige vermoeden heb, dat publicatie tot nu toe niet heeft plaatsgevonden, neem ik het nu op.

Mocht het toch al eerder gepubliceerd zijn, dan is dat niet erg want het blijft, als menselijk drama, toch een 'leuk' verhaal!

Het kwartje.

Toen mijn moeder, Maartje Scheepbouwer, (14 maart 1911 - 3 april 1979), dochter van Pieter Scheepbouwer (14 juni 1876 - 19-12-1938), als jong meisje ging werken in de huishouding, verdiende ze een paar centen.

Alles wat de kinderen in dit grote gezin verdienden, was een welkome aanvulling op het loon van hun vader, die als biezentrekker de kost verdiende.

Een biezentrekker was iemand die met de hand lijnen trok op de velgen van fietswielen met een klein penceeltje.

Voorbeeld van een frame met biezen.

De werkgever (fa. Stokvis) zorgde goed voor het personeel. Mijn oma kreeg op haar 80ste verjaardag nog een solex van de zaak.

Op zaterdag werkte Maartje bij joodse mensen. Vanwege de sabbat deed Maartje dingen die de joodse mensen dan niet mochten doen. Zij kreeg daarvoor een kwartje.

Altijd gaf zij het verdiende geld aan haar moeder. Eén keer dacht ze, ik hou het kwartje voor één keer voor mijzelf. Ze stopte het op zolder, ergens tussen de hanenbalken.

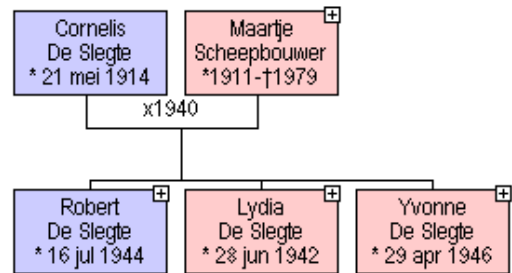
De andere week, toen ze thuis kwam, wilde ze voor het kwartje iets kopen.

Maar wat bleek, ze woonden niet meer op dat adres. Vader en moeder waren verhuisd naar een andere woning.

Het kwartje ligt waarschijnlijk nog steeds ergens tussen de hanenbalken.

Rob de Slegte

(Maartje Scheepbouwer trouwde op 24 april 1940 met Cornelis de Slegte)

Een kleine stamboom van de auteur.

Al enige tijd hadden wij de toezegging dat Fred Scheepbouwer, de broer van ons bestuurslid Trudy, een stukje voor het journaal zou aanleveren.

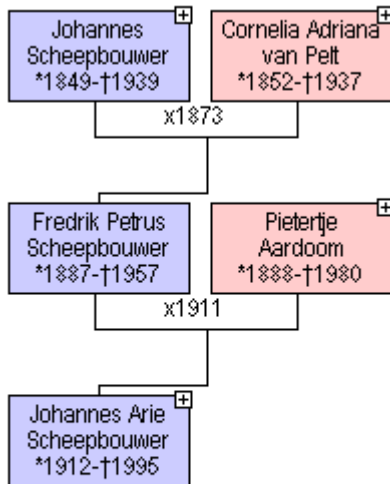
Onderstaand is deze toezegging gestand gedaan en uit de opmerking aan het eind mogen we afleiden, dat we nog meer kunnen verwachten!

Mijn grootvader.

**Fredrik Petrus Johannes Scheepbouwer.
(2 juli 1887-20 december 1957)**

Frederik Petrus Johannes Scheepbouwer was mijn grootvader. Hij werd geboren in 1887 in de Hoge Nieuwstraat met het huidige nummer 32 te Dordrecht en hij werd kortweg Freek genoemd.

Als zoon van Johannes Scheepbouwer (14 november 1849 - 30 december 1939), de inmiddels legendarische hoofdagent van politie, behoorde hij tot de vrome tak van de familie.

De stamboom van Johannes Scheepbouwer, met zoon en kleinzoon.

Zijn loopbaan begon hij als modelmaker bij de firma Romijn. Dit bleek echter niet het werk te zijn waarin hij zich echt gelukkig voelde en dus ging hij op zoek naar iets anders.

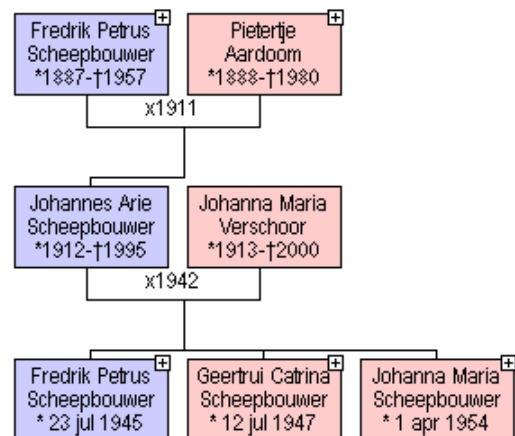
Al spoedig vond hij dat bij de slotenfabriek van Lips aan de Spuiweg te Dordrecht. Hij werd allereerst aangesteld als koperlager, maar dat zou spoedig veranderen. Zijn werkgever zag al snel dat er een vakman in huis was. Hij werd slotenmaker, wat inhield dat hij de sloten in elkaar mocht zetten.

Tijdens deze werkzaamheden gingen zijn gedachten steeds verder over de vraag hoe de sloten beter te maken waren en hij kwam hierover met voorstellen bij de leidinggevenden die de meeste daarvan ook doorvoerden. Het waren sloten van uiteenlopende aard, van kluisdeuren tot gewone huissloten en seriesluitingen.

Na dit werk een aantal jaren te hebben gedaan, werd hij bevorderd tot voorman en kreeg hij de leiding over de afdeling. Freek was een punctueel man, wat wel eens problemen gaf op zijn afdeling.

Aanvang werktijd was in die dagen 7 uur en hij verwachtte, nee eiste, dat iedereen dan op zijn werkplek zat. Zoniet dan werd eerst vriendelijk verzocht toch maar op tijd te komen; werd daar geen gehoor aan gegeven dan stond de persoon een flinke schrobbering te wachten.

Overigens was hij verder een zeer aimabel man, maar op het werk moest discipline heersen.

De stamboom van de auteur, met resp. zijn vader en grootvader.

Een anekdote uit die tijd herinner ik mij nog, verteld door mijn vader (Johannes Arie Scheepbouwer (20 december 1912-22 februari 1995)).

Op een dag werd mijn grootvader bij de directie, de heren Lips en Eras, ontboden. Daar aangekomen trof hij een heel gezelschap heren aan. Het gezelschap bestond uit een politieagent en twee directeuren van de ABN.

De schrik sloeg hem om het hart, want hij had in zijn onschuld toch niets misdaan? Maar hij werd spoedig gerustgesteld. Het ging om het volgende: de sleutel van de kluisdeur was er wel, maar om één of andere reden was de code van het cijferslot zoekgeraakt.

De enige die echt alles van deze sloten wist was Freek, dus had de directie besloten dat hij deze maar open moest maken. Na enig nadenken besloot hij dit verzoek te weigeren.

De directie vroeg de reden waarom. 'Wel', was zijn antwoord, 'als er in de komende tijd een kraak bij een bank gezet wordt, staat de politie binnen de kortste keren bij mij op de stoep, omdat ze dan weten wie hiertoe in staat is' .

Na allerlei garanties te hebben gekregen stemde hij toe. De spullen werden ingepakt, nou ja spullen, slechts wat klein spul en een zeer scherp gehoor. Buiten stond een koets te wachten en het gezelschap vertrok naar de desbetreffende bank. Daar aangekomen ging men richting kluisruimte.

De heren van het hele gezelschap en zeker de politieagent, wilden mee naar binnen. Dit was echter tegen de zin van Freek en hij verzocht hen hem weer terug te brengen naar de fabriek.

Na enige discussie vertrokken de heren toch uit het vertrek en kon Freek aan zijn werk beginnen. Tot grote verbazing van de wachtenden buiten, kwam hij al na 10 minuten weer uit de kluisruimte met de mededeling dat de kluis nu met de sleutel geopend kon worden. Op de vraag hoe hij dat gedaan had antwoordde hij "een scherp gehoor en weten wat je moet horen"

Dit is wat ik nog weet van het werk van mijn opa Freek bij de firma Lips. Misschien komt er nog een vervolg.

Fred P.J. Scheepbouwer

Slotenmakerij van Lips op de Staart in Dordrecht.
(Foto Du Parant, collectie DIEP.)

7. De illustere nakomelingen van Judick Scheepbouwer.

Het begon allemaal met een mailtje in juli via onze website van de heer Kees Rodenburg uit Dordrecht. Hij mailde dat hij van een vriend, genaamd Quispel, oorspronkelijk afkomstig uit Dordrecht, een portretje kocht waar achterop staat: 'Grootmoeder Scheepbouwer als 12 jarige'. Hij dateerde het begin 19de eeuw, zodat zij rond 1800 geboren moest zijn. Zij trouwde vermoedelijk met een Quispel.

Hij vroeg zich af zij in de Dordtse stamboom te vinden zou zijn. Hij verzamelt portretten en wilde graag wat achtergrondinformatie.

Diezelfde dag kreeg ik nog een tweede mail, waarin hij meldde dat hij inmiddels had uitgevonden, dat het ging om ene Judick Scheepbouwer, die was geboren in 1816 en in 1838 was getrouwd met Matthijs Quispel, kunstschilder te Dordrecht. Indien mogelijk zou hij graag nadere informatie ontvangen.

Judick Scheepbouwer (1816-187)

Door omstandigheden, antwoordde ik hem pas half augustus. Ik mailde hem, dat

Judick de dochter was van Huibert Scheepbouwer en Janneke van Nerum.

Ze werd geboren op 13 juli 1816 te Dordrecht en huwde op 12 december 1830 (**toen 14 jaar oud!**) te Dordrecht met Matthijs Quispel, geboren in 1805 te Numansdorp.

Deze Matthijs was kunstschilder van beroep. Aannemend dat hij de schilder van het portret was en zij toen pas 12 jaar oud was, moet hij haar al in haar jeugd gekend hebben. Hij was toen overigens al 23 jaar!

Uit hun huwelijk werd rond 1841 te Dordrecht één zoon, Huibert Quispel, geboren. Die huwde op 29 april 1868 te Dordrecht met Margaretha Clasina Singels, ook van plm 1841 te Dordrecht.

Meer informatie over Judick, zo liet ik hem weten, is te vinden in de stamboom op onze website. Tot slot gaf ik aan dat ik, als het mogelijk zou zijn, heel graag een (digitale) foto van het desbetreffende portret zou ontvangen op mijn emailadres. Mocht dat niet lukken, dan zou ik t.z.t. daarvan graag zelf een digitale foto willen komen maken.

In de daarop volgende dagen ontwikkelde zich een intensief emailverkeer, waardoor er nog veel meer gegevens over de 'illustere' nazaten van Judick boven water kwamen. Ook een foto van een schilderij, zoals op de omslag van dit nummer is te zien, werd mij toegezonden.

Uit de reactie van de heer Rodenburg, begreep ik dat hij het schilderijtje van een nazaat, een achterachterkleinzoon, van Judick en haar echtgenoot Matthijs Quispel, de kunstschilder, had gekocht.

Hij wist mij te melden dat Huibert, de enige zoon van Judick en Matthijs, uiteindelijk vice-admiraal en gezagvoerder van het vlaggenschip van de marine, de Koningin Emma, zou worden. Hij had o.m. dienst gedaan in Nederlands Oost-Indië.

Deze Huibert had in of rond 1880 opdracht gegeven aan een zekere François Carlebur, een destijds bekende schilder, om een groot schilderij van de Koningin Emma te maken.

Zr.Ms. "Koningin Emma". na de restauratie.

Over François Carlebur lezen we in het jaarboek 2006 van de historische Vereniging Oud-Dordrecht:

“Dordtse fotografen

In Dordrecht was de fotografie aanvankelijk een kermisattractie. Zo waren in mei 1842 op de kermis in het Stek het Diorama van Parijs naar Daguerre en de nieuwe Parijsche Camera Obscura van de gebroeders Kinsbergen te zien.

Maar in hetzelfde jaar verbleef de rondreizende fotograaf Auvry, volgens eigen zeggen een leerling van Daguerre, in hotel Bellevue. Dordtenaren konden zich voor het aanzienlijke bedrag van tien gulden door hem laten portretteren. Mogelijk deed ook Henri Vriesendorp dat. Zijn in het Stadsarchief bewaarde afbeelding, gedateerd 26 juli 1842, wordt wel beschouwd als de oudste portretfoto van Nederland.

In juli 1845 konden de Dordtenaren terecht bij de familie Guyard in logement De Stad Keulen op de Riedijk om zich voor vijf gulden in een minuut te laten portretteren, en dat nog wel in kleur.

De daguerreotypist Henry Pronk deed Dordrecht minstens vijf keer aan en tot 1863 waren minimaal zeven andere fotografen hier ook tijdelijk actief.

Inmiddels telde Dordrecht eigen fotografen. De eerste plaatsgenoten die zich met deze nieuwe kunst bezig hielden waren de apothekerszoon Hendrik Giltay, wiens hoofdberoep goudsmid was, en **François Carlebur**, zoon van een spiegelmaker en naast fotograaf ook kunstschilder. Ze worden genoemd in 1850.

Daniël den Hartogh volgde in 1854 met zijn Atelier voor Photographie en Daguerreotypie in het Steegoversloot bij de Sint Jorispoort. Hij combineerde het beroep van fotograaf tien jaar lang met dat van dansmeester.

Carlebur is de bekendste. Volgens de familieoverlevering leerde hij het vak van Daguerre.

Louis J.M. Daguerre

Na langdurige en moeitevolle studie afficheert hij zich vanaf 1858 als fotograaf en niet meer als daguerreotypist. Het negatief op glas en de afdruk op papier hebben dan de kwetsbare daguerreotypie definitief verdreven. Na 1875 wijdde Carlebur zich uitsluitend aan het schilderen.”

Hoe dat schilderij van Carlebur in het bezit is gekomen van de heer Rodenburg, daarover schrijft hij zelf:

Het was ergens in 2002 dat een mevrouw mij benaderde om een schilderij te restaureren en te verkopen dat zij had meegekregen vanuit Indonesië waar zij gelogeed had. Het bleek het schilderij te zijn van "de Koningin Emma" door F. Carlebur. Het was het vuilste doek dat ik ooit gezien had en ook nog beschadigd.

Het schilderij, nadat het half gerestaureerd was.

Het lukte om het na de restauratie te verkopen aan het Rotterdams Maritiem Museum.

Intussen had ik een intensieve correspondentie met de opdrachtgever, Ewout Quispel, een achterkleinzoon van Huibert Quispel, die als Schout-bij-nacht in 1880 de opdracht voor het scheepsportret had gegeven.

Ewout had na een kleurrijk leven van reizen en talloze banen een kleinschalig hotel geopend op Lombok in de hoofdstad Mataram.

Hij is in Indonesië geboren en heeft samen met zijn moeder en twee broertjes in het Jappenkamp een vreselijke tijd doorgebracht. Eén van zijn broertjes is daar overleden.

Vader Quispel was op zee en kon niet terug keren naar Indonesië. Hij zou zijn gezin pas zien na de capitulatie. Hij was ook marineofficier en zelfs, nog jong zijnde, hoofd van de Marinevoorlichtingsdienst en nauw betrokken bij de onderhandelingen met diverse partijen tijdens de oorlog (WII).

Hij waarschuwde de Britten dat de Jappen het gemunt hadden op Pearl Harbour, maar werd niet geloofd. Grootvader Quispel, schreef Ewout eens, woonde op Java en had een buiten in Bandung, waar je alleen te paard kon komen. Hij reed dan met een auto tot de plek waar een bediende stond te wachten met dat paard. Wat een tijd!

Zijn vrouw en twee kinderen woonden in Nederland en hij schreef hen iedere dag. Overgrootvader was dus de Schout-bij-Nacht en getrouwd met Margaretha Clasina Singels (Dordrecht 1841- Den Haag 1911).

Dit zijn wat gegevens die ik in vele jaren door kreeg van Ewout Quispel en voor een deel bewaarde. Er waren nog meer dingen die hij, als laatste mannelijke nakomeling, nog een goede bestemming wilde geven én hij zat financieel aan de grond. Zijn hotel was verliesgevend en hij trok zich het lot aan van de plaatselijke bevolking die hij een inkomen wilde verschaffen en hun kinderen een schoolopleiding.

Ik heb hem daar gelukkig mee kunnen helpen, het hotel kreeg een zwembad en het ging steeds beter. Sinds een jaar of zo hoor ik niets meer van hem en ik vrees dat hij niet meer leeft. Het laatste uit de familie Quispel bij mij is het portretje van grootmoeder Scheepbouwer op twaalfjarige leeftijd, zoals op de achterkant staat geschreven.

Het hangt temidden van een aantal andere portretjes boven de bank en is me zeer dierbaar en aanleiding geweest eens een onderzoek te doen naar de relatie Scheepbouwer/Quispel .

Ooit zal ik er ook niet meer zijn en wie weet dan nog van al die illustere nakomelingen van haar?

Dat is waarom ik het een en ander heb geschreven over Ewout en zijn verhalen.

Ik heb hem nooit ontmoet, en een foto wilde hij niet sturen op één na waar hij achterin de kamer wat schemerig bij de televisie staat.

Ik hoop dat U iets aan deze informatie heeft en als U nog vragen heeft kan ik kijken of daar iets over te vinden is.

Wat misschien ook interessant is, is dat de boedelbeschrijving die is gemaakt na het overlijden van Matthijs (de kunstschilder), is gevonden en volledig opgenomen is in het boekje dat door mijn onderzoekster is samengesteld.

Misschien vindt U het leuk dat in Dordrecht eens te komen inzien?

U vriendelijk groetend,

Kees Rodenburg.

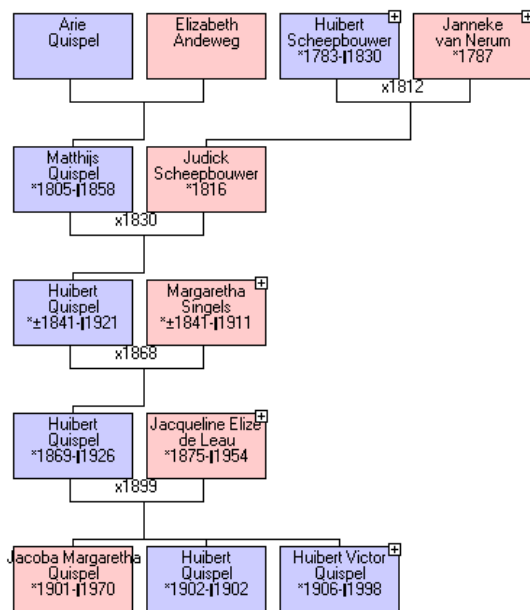
(dat bezoek moet nog plaatsvinden, maar komt er zeker!)

Inmiddels is het schilderij van de 'Koningin Emma'. zoals gezegd, verkocht aan het Maritiem Museum te Rotterdam. Twee olieverfschilderijen van Huibert en zijn echtgenote, die de heer Rodenburg ook bezat, zijn verkocht aan het Maritiem Museum te Den Helder.

Huibert Quispel (1841-1921) en zijn eega
Margaretha Clasina Singels (1841-1911)

Overigens was Matthijs Quispel, de echtgenoot van Judick en de vader van Huibert, niet zo maar een kunstschilder. Ook nu nog hangen er werken van hem in het Dordts Museum.

Een deel van de stamboom van Judick Scheepbouwer
en Matthijs Quispel.

Opmerkelijk is, dat de nazaten van Judick en Matthijs tot in de derde generatie marineofficieren zijn geworden.

Zoals al vermeld, werd hun zoon Huibert Schout-bij-nacht en uiteindelijk bij het verlaten van de dienst, vice-admiraal.

Diens zoon Huibert werd kapitein van de mariniers en diende ook in het KNIL en diens zoon Huibert Victor tenslotte, de vader van de al eerder genoemde Ewout, werd marinevoorlichter. Welke rang hij uiteindelijk bekleedde is mij niet bekend.

De naam Huibert, zoals die bij alle drie generaties Quispel voorkomt, is in de familie Quispel gekomen via de vader van Judick, die ook Huibert heette en naar wie waarschijnlijk zijn enige kleinzoon is vernoemd.

De familie Quispel heeft al heel lang een band met Indonesië.

De grootvader van Ewout trouwde met Jacqueline Elise de Leau, geboren in Sukabumi op Java. Zijn vader huwde Elisabeth Sophia van Eldik. Hij overleed in Lombok op bijna 90-jarige leeftijd. Ewout zelf is nooit getrouwd en met hem eindigt derhalve deze tak.

Tot slot nog een stukje geschiedenis, ontleend aan de website van de familie Quispel:

"Drie generaties zaten ze bij de marine en drie generaties zetten ze hun leven op het spel voor Indië.

Maar de liefde voor Indië kwam pas tot volle wasdom in de jongste, Huibert Victor. Geïnspireerd door zijn vaders toverlantaarn, voegde Huib V. daar bovendien een passie bij voor werving en voorlichting.

Van kindsbeen af was hij er van overtuigd dat Japan ooit Indië zou aanvallen en toen WO II zich aankondigde, wist hij dat hij dat zou meemaken. Als eerste en wellicht meest succesvolle marine voorlichter, die de marine ooit in Nederlands Indië had, en vertrouweling van admiraal Helfrich, was hij in heel Nederlandssprekend Indië bekend en even bekend was hoe hij over Hirohito dacht. Vanwege zijn uitzendingen voor Radio Oranje wilden niet alleen de Japanners, maar ook de Duitsers hem het zwijgen opleggen.

Hij vluchtte met Helfrich naar Colombo, maar werd al spoedig opgeëist door Lt. Gouverneur Generaal van Mook, om voor de Refugié regering in Australia als voorlichter te komen werken.

Het boterde niet tussen van Mook en Quispel, maar hij ging op in zijn werk, pikte nog wat spionagediensten mee en miste de marine slechts af en toe.

Terug in Batavia, na de capitulatie van Japan, legden Quispel en van Mook hun geschil bij en Huib begon aan de wederopbouw van de voorlichtingsdienst in een Indië, waarvan niemand wist hoe die er uit moest zien.

Huib V. was een man met uitgesproken opvattingen. Hij liet tijdens de oorlog de (later beroemde) filmer Joris Ivens uit Australië verwijderen en verhinderde een optreden van de (later beroemde) conferencier Wim Sonneveld voor de troepen.

Cabaretier Wim Sonneveld:
.....niet voor onze troepen....

Huib V. dreigde zijn baan op te zeggen vanwege de laksheid van Nederlandse kant om in te grijpen in de rampzalige situatie van mensen, die nog na de oorlog in kampen werden vastgehouden.

Toch ging hij met zijn Indonesische teams uitstekend om. Bij hem werden de meest uiteenlopende mensen te werk gesteld. Zo had hij in Australië op hoge posten 'Sukarnisten' in dienst, die voor de oorlog door de Nederlanders vanwege hun nationalistische sympathieën in Boven Digul waren geïnterneerd. Secretaris Generaal Roeslan Abdulgani, die korte tijd na de soevereiniteitsoverdracht zijn chef was, waardeerde hem bijzonder. Maar toen hij Indonesië ontvluchtte liet Sukarno (tot grote boosheid van Huib's vrouw Bep) via de radio omroepen: "eindelijk is de laatste koloniaal het land uit".

Met zijn zuster, mevrouw Joke van Walsum-Quispel (ook wel de 'informele burgermeesteresse' van Rotterdam genoemd), die zeer 'rood' was, had Huib V. heftige politieke meningsverschillen, maar de persoonlijke relatie was uitstekend. Zij ving hem en zijn gezin op toen zij, met achterlating van veel wat hen dierbaar was, in Nederland terugkeerden.

Roeslan Abdulgani werd in het huidige Indonesië een volksheld. Waar hij verscheen, knielden de mensen om hem te groeten. Toen hij, hoogbejaard, een aantal jaren geleden hoorde dat een zoon van 'zijn' Huib Quispel in Indonesië was, haalde hij hem persoonlijk op in zijn limousine."

8. Uit de pers.

In de Volkskrant stond ooit deze kop:

"Scheepsbouwers zijn opeens hoop der natie."

Ik heb er opeens spijt van, dat wij altijd zo tegen die 'S' in onze naam hebben gestreden!

voldaan, hun betaling terug hebben gekregen omdat zij nog Wassenaar als woonplaats hadden vermeld.

9. Reacties van lezers.

Er zijn geen reacties ontvangen.

Hen wordt verzocht de bijdrage, **tegelijk met de bijdrage voor 2009** dan alsnog een keer over te maken onder vermelding van: **Markenbinnen**. als woonplaats.

10. Financiën.

In het vorige nummer maakte ik melding van het feit dat vanaf dat moment de zorg voor de financiën in handen is gelegd van ons bestuurslid Tineke Scheepbouwer. Zij zal er in de toekomst op toezien dat de bijdragen op tijd worden ontvangen en de verplichtingen op tijd worden betaald.

Hoewel het in een tijd van crisis en recessie eigenlijk niet gepast is, vragen wij toch uw aandacht voor de kwetsbare financiële positie van onze stichting.

In de afgelopen tien jaar is ons aantal donateurs teruggelopen en zijn de productiekosten van bv. ons journaal alleen maar gestegen. Toch hebben wij tot nu toe niet aangedrongen op verhoging van uw bijdrage.

Let op:

Het mag inmiddels als bekend worden verondersteld dat donaties - waarvan een ieder voor zichzelf de hoogte vaststelt - **vòòr 1 februari van elk jaar** dienen te worden overgemaakt op rekening **8535816 t.n.v. "Het Scheep(s)journaal "**.

Tot nu werd dan als domicilie vermeld: **Wassenaar**.

Dit keer dan toch een dringend beroep op u:

- willen diegenen, die tot nu toe **€ 12,50** hebben bijgedragen, deze bijdrage vanaf 2009 minimaal stellen op **€ 15,--** (meer mag uiteraard ook) en
- willen alle anderen hun bijdrage met **tenminste 10%** verhogen. Voor uw **welwillende medewerking bij voorbaat hartelijk dank!**

Doordat het penningmeesterschap nu is overgedragen aan Tineke, moet dat vanaf nu worden gewijzigd in: **Markenbinnen**.

Omdat het verenigingsjaar alweer ten einde loopt, verzoeken wij u uw bijdrage voor het jaar 2009 één dezer dagen over te maken.

Het is mogelijk dat één of meerdere van de donateurs, die wij er in ons laatste nummer op attent hadden gemaakt dat zij hun bijdrage over 2008 nog niet hadden

11. Tenslotte.

Helemaal tot slot nog een keer de verschillende mogelijkheden om de ongetwijfeld vele inzendingen aan de redactie te doen toekomen!

Om het Uw redacteur zo veel mogelijk naar de zin te maken, wordt toezending van te plaatsen bijdragen via e-mail of door middel van een floppy erg op prijs gesteld!

Postadres : Crocusstraat 43
2241 VX
Wassenaar

Bellen (vast) : 070-5112963
Bellen (mobiel) : 06-42 38 86 81

Fax : 070-5146549

E-mail : hoesch@wanadoo.nl

